

Waxtaan Ak Faty Labbo Sambu Ba

NAAMDAL : jooni naamdoto maami tan so en puddi ma, ko kaala inde maa, kaala yettoode maa, kaala kadi wuro to njeveda do, kaala hol liggey mo mbatta, hay so liggey galle. So tawii ko a demoowo, walla ko mbawdaa wadde fof tan, tawo ko liggey maa tan, ko doon tan puddortoo mi ? Mi rewna heen noon, yo a haalan min asko ma seeda, holi aan bange yumma maa, bange baaba maa, hol to giwdon, holi asli mon caggal muudum kadi ? Kono ko adii fof nih, so tawii ko min pilmatmaa ada weltii heen, ada welaa? So a welaaka min mbawa filmude ma.

BA : ala mbido welaa neene am, haydara alaa heen, mbido welaa.

NAAMDAL: caggal muudum tan ko halande min asko ma bange jinnaabe maa dewol en, e gorol en, to ngummi e fof, caggal dum noon mi naatana holi kambe, holi kambe jinnaabe bee, so tawii a wuurdino e mabbe, holi to ngondunodon, ko wayi noon e ko wayi noon? Caggal noon mi naatana e naamnde ko fayti ko e afeere njiyaagu no woniri do henne? Eske dum doon anne neh a meedi wuurde dum, walla hol to nganduda dum, ko e famiye ko e besgu mon jiidaa dum walla ko yimbe wodbe ngandu daa tan aan, jooni ko ngandu daa fof mi wona e namndade ma heen? Mbido andi, ada andi, walla anda fof no siforii e no siforaaki fof, kono won jinnaado meedo wadeede dum, walla medaani, jinnaado meedfo wadeede dum o, hol to o wonno, hol no wadiranoo dum, hol nokku wonno, hol no sifori no, hol ko adduno dum, beene hol to asli mum en gummorino, e ko way noon e way noon naamnde baade noon tan, ha paama tan to paaden to?

BA : do jinnaabe am, do gorko wiyete ko Labbo Sambu.

NAAMDAL : Labbo Sambu, yettoode?

BA : Labbo Sambu wiyete ina yette Ba. Miin mbiyete mi ko faati Labbo Sambu, Faty Labbo Sambu woni inde am, eey.

NAAMDAL: Faty Labbo Sambu?

BA : Ba.

NAAMDAL: yumma maa kannyum no weyete?

BA :: neene am weyete ko Ngannu Wubbu Sy, walla mbiya Ngannu Bocar Kumba Elimane Jama.

NAAMDAL: ko do e Nganno o jeyaa?

BA : neene am e baaba am ko doo njeyaa. Galle amem nana to oto oo joofi do, damal galle keeddngal nih ngal.

NAAMDAL: gila dawaaw dawi ko doo be ngoni?

BA : doo min ngoni.

NAAMDAL: ko kambe cosi wuru ngoo?

BA : asli baaba am en?

NAAMDAL : yumma ma e baaba maa en holi asli mabbe?

BA : eey asli baaba am en, be nginnitortoo tan ko Gaabu, ko Gaabu be ginnitortoo tan. Kambe be ngardi do noon ko e Wanwanbe. Wanwanbe nan dooo noon, ngal to leegal. Be ngari noon kambe, be kodi odo bange, been kodi ngal too leegal. Kambe torobbe bee, be kodi ngal too leegal. Baaba am en bee kodi doo. Kodi doo noon, ko e njimaandi Wanwanbe he, been neh njogi noon pale, eey. Kono wonaa puur ebe njey, be kod doon tan, ko hodande tan addibe doon.

NAAMDAL : kambe no be ngardi e Wanwanbe nde bee oon sahaa, be njaggiraa kono jiyaabe nih ?

BA : alaa, be njaggiraka no jiyaabe.

NAAMDAL: kobe toorobbe kambe koye mabbe?

BA : minen ko min koreeji, minen bange amen minen ko min maccube tan.

NAAMDAL: eey maccube?

BA : eey, bee too mobe gardi bee noon, been ko Toorobbe.

NAAMDAL: eey jooni macungaagu ngu hono ardi?

BA : macungaagu ngu ala mi anda doon.

NAAMDAL: hay gila e taaniraabe?

BA : kono mbido andi kam wonaa macungaagu kalfaangu kam, kono kobe maccube kam.

NAAMDAL: ???

BA : doon be kaalnaani mi doon, jinnaabe am jettanaki mi doon miin.

NAAMDAL : bange yumma maa neh kadi medaani haalde dum?

BA : alaa be medaani.

NAAMDAL: ko noon kam iwdi wuro tobe ngari do kobe maccube?

BA : eey, been neh kadi jinnaado mabbe gorko ummii koto wiyetee Jombugu, bange funnaange gah. Eey arii doo henne, ari to Tulel jamaa do, jamaa nana to ina wadnoo lekel Ganki, neh wonnoo doon. O addi leggel o nyibi doon, nde o sertata e jinnaado makko nde, wiyii mo so ari yo o jaggu doon, so o jaggii, maa dany gardo doon tawo neh andi mo. Oon arii noon ko e Salsalbe jeya, arii tawi mo doon salmini mo, omo jogi defte makko e alluuje makko nangiri nih e hoore makko hayliti mo wiyii: ijjam kiitam jinneeji aan kay ko a biyii kaari? O wiyii ahaa. Be ngoni doon be njuuli waktu, be njuuli allasara, be njuuli future, haa geeye. Oon wiyii mo hoccu bagaas ma, be pay galle mum, itti mo galle mum. Yoo Alla yaafo mi joom am ko wadde mo galle. Kanko baaba mum neene am en o. O danyanaa galle ko Sincu Bamambe, toon o itti mbiyeteedo Yubba o danydi mum barke eey.

NAAMDAL: kanko o doon baaba mum yumma en o, be naggirnoo mo, ko o maccudo?

BA, aaha kay, o arde ari hoyre mako kay ko maccudo.

NAAMDAL: Ganki to wonno doo Ganki ki hol toki woni?

FAATI: Ganki kin, ki libaama jumaa nana doon, jamaa nana doon wadaa.

NAAMDAL: nana dōo e wuro hee kam ?

FAATI: eey, nana dōon e wuro he tawo, nokku oo nana dōon e wuro he.

NAAMDAL: ko jumaa o watta dōon?

FAATI: jumaa oo ko dōon woni ha jooni, ko dōon tan wonno gila ee asli haa jooni ko dōon tan woni, ngati kanko maama am o jooni jibindō neene am, o ardiina wuro ngo duubi jeedidī omo juulnango, dō Nganno dō.

NAAMDAL: no wiyetee kanko gardiidōo o ?

FAATI: o wiyete ko Bokara Kumba Elimane Jama. Eyyo, duubi jeewdidī Ngannonaabe omo hollaabe Alla no rewrete. Kono haa dōo jooni somin kaali dūm ebe mettina. Eey, ebe mettina kambe rimbe bee purkuwa min mbiya noon. Eey duubi jeedidī, duubi jeedidī neene am wiyii : omo juulna dōon.

NAAMDAL: duubi jeedidī neh juulna, hol ko wadī so be kaaltaama ebe caloo?

BA: maccudō fotaani ardaadebe. Ko dūm tan, hay batte, ko dūm tan, ngati ko dūm tan, so neddō jangii ko a jangaani tan burete, eey,

NAAMDAL: kanko jooni hol no arduno gahenne? Ko o jeeyenoodō tan, ko dimo o wonno nokku goddō omo jangi, walla o nanga tan e dow toonyange diin sahaaji dī kaalten dō dīi njeeygu ndol ndolaagu neh heewi ?

BA: ene waawi.

NAAMDAL: yēttude cukolel yaada heen tan?

BA: nde o arata dō tawo ko kellifaado, eey, nde o aratado e Nganno tawo o hellifaama, eey. Doo noon to bange neene am, neh yaaji dō.

NAAMDAL: to bange asko maḅbe?

BA: eey, to bange baaba am kadi ne yaaji e wuro he, eey.

NAAMDAL: koreeji mon wadde nana dōo haa keewi?

BA: eyyo, dōo jooni ngaldō leegal nih, leegal baaba am dō, ko leegal hirmaange tan, eey kono noon so a iwroyii to nanata tan ko leegal baabaaḅe, leegal baabaaḅe, kono noon ko leegal hirmaange tan, eey

NAAMDAL: leegal baabaaḅe ngal, ko firti leegal baabaaḅe, baabaaḅe kay ko babaabe tan?

BA: eey, babaabe dūm ko galleji dīi fof ko babaabe be njettete. Ko galle gooto tan wonno, be peri noon, be mbattindii, be ngeggondiri, be cincondiri, moni fof wadī galle mum bange. Eey, kono ko galle gooto he fofof, minen fof min ngonno ko e galle gooto he min ngonno, eey?

NAAMDAL: aan jibinbe jinnaabe maa bee, taane en, won e maḅbe mo ngurdunoda?

BA: ala mi yiyaani baaba mum neene am, mi yiyaani yumma mum neene am.

NAAMDAL: elimaan oo neh a yiyani dūm?

BA: ala, mi yiyani, mi yiyani kadi so wona bandiraaḃe rewḃe baaba am been kam mi yi dūm en, heen gooto nehnoo mi, oon noon jibinaani.

NAAMDAL: oon no wiyete?

BA: oon wiyete ko Assa Sambu, oon e baaba am njiidi yumma e baaba.

NAAMDAL: oon jibinani wadde?

BA: ala o jibinaani.

NAAMDAL: aḃa waawi haalande min seeda ko fayti e cukkaagu ma, to mawnuḃa doo? Ko fayti e hol needi ndokka ḃaa? Kadi ko fayti kadi e so tawii oon sahaa afeere macungaagu e, gila cukaaku aḃa wiyee ko a maccuḃo, walla ko a kordḃo? Ene wiyee noon paske aḃa nanannoo dūm gila ko cukaaku, walla to mawnu ḃaa doo tawo hay gooto meedaani wiyiide ma noon walla ko wayi noon?

BA: gila nde min njibina tan, minen min njibina tan koy korgaagu. Min pottaani hay dara bange godḃo lenyol gongol. Ko e korgaagu tan min mbiyata koye amen. Min mbiyata koye amen tan komin horḃe. Doo jooni no gorgol am o nehi mi nde, nde o sankii, jom suudu baaba am neh ḃoon wonno, jom suudu tokoso, mawnum baabam jom suudu mum, baaba am wiyii neh nawta mo, o wiyii ala, o yiḃaa mi yalta galle o. Yomi wonde makko. Ngondū mi e makko e nder galle he. So salaatu noddinaama mi findinte mi dawa gese. Gese rewo, toon rumete makka, mi nyalla toon puḃal e mutal. A yiyii ḃee pesooḃe, a yiyii ḃe, hitaande min nduumi nyallannoo mi ko e naage. Mi arta, somi arti hedde geeyḃe, mi lumbine, mi addora waaram ledde. Tawan mi ko hiraande ne joodi, hiraande nde neH fadi m,i mi yerwo saha noon komi cukolel hiraande nde. Ko hiraande muddi ndi, somi yerwii ma dūmḃo wona e muusde. Kono sukabe hono am en ngara mbiya so mballi kam so min pijoya, mi wiya aha son mballi ham tan en pijoyat. Be mballa mi ḃeḃde, min jaha min pijoya. So wona ko ngar mi e juuḃe oo ko, min mbodḃo waawi jodaande lewru mi nyamaani, taw noon baaba am nehnooḃo mi o, ko galo. Somi fini be yetta lacciri, be mbada e korel, be cakka haako be pawaa heen, somi nawi gese mi ngabi e waande, be mbiya momi njuppanno laccirindi pur be biranani mi kosam mi nawora. Mbiḃo waawi jodaande lewru mi nyamani. So wonaa ko naan mi e juuḃe makko ko, noon min ngorini, noon min ngoniri. Baaba am en kodnoo ko tinaani. Somi dogi mi yehi toon baaba am wiya mi rutto, mi wonoya to mo hokki mi o. Noon min ngoori, noon min ngoori, hankadi gitedee haa tampini mi. Danya yaahḃe mbiya mo Labbo mate an a yiḃaa biye oo. Biye o deh no wonirini fewaani. Nih woni o ari gahenne, njah mi toon o artiri mi. O wiyii gorgol am o: Astel nangu oodoo haade ko min hokku ma nangu dūm. O wiyii : alaa naw biye. O wiyii alaa wonde makko tan no ngondirnodaa e makko nih. O wiyii: alaa naw biye. Dūm woni baaboy wiyii: ummo njehen dūm, woni min paati Tinaali. Hitaande ngartu mi e juuḃe maḃḃe nde, ndeen hitaande naat mi hoḃande. Aḃa andi, miin nde njaah mi galle maḃḃe gila komi entaado, min gondi haami fayti naadde hoḃande, o saltii ma gondigal ngal, gondigal ngal fewaani. Ngartu mi tan naat mi hoḃande, nih ngaal gondigal kam ko gondigal ngal fewani. Kala kadi cadeele e aduna e oon tan mi yiyii.

NAAMDAL: ???

BA: mi reenani tan, mi nyamaani, mi moraaka, mi wuppanaaka. Mi holtinaaka, fado alaa, ḃeen cadeele tan ngondunoo mi ḃoon. Haa Alla itti mi ḃoon, naanni mi naatii e juuḃe oodoo.

NAAMDAL: yitere nde noon?

BA: gite dee, ndee kay ha jooni ko noon. Gila ndeen, gila dūm hebi mi ko toon, neena am nde ngartu mi nde dog haa tampi. Debbo gooto wiyii mo: yomi sumo dō, somi sumiima o yettii yiiyām dām o waḍa e gite hee, tan sellan. Ngar mi dōon neena am nawi mi to pesoowo waḍi mi noon, dūm waḍi gite de cemori, kono ha dōo jooni mbido e safaara majji.

NAAMDAL: ???

BA: yitere nde, ende waḍi nyayre kono ende waḍa cuddi, eey, ende waḍi cuddi.

NAAMDAL: ???

BA: ndee dōoo buri seborde seeda. Haa dō jooni mbodō safro Wurosoogi, wallahi Alla, bone gite dee tan. Toon non hebi mi, ko e naange dūm hebi mi. Naange he dūm hebi mi, denoyngal, eey. Mi liggaaki, komi joodinoodo tan dow waande he, mbido reena baadi, wona mbido liggo e gese he alaa, komi reenanno tan, mi reenanno baadi oto naadde e ngesa he mbonna dūm.

NAAMDAL: ???

BA: ala ko baadi eey, ko baadi ngonno.

NAAMDAL: baaba maa hol ko liggotono?

BA: baaba am neh rema, baaba am neh awa. Do be naati wurongo noon kobe sukaaḇe, be ngardi o ko e jawdi. Jawdi ngabitiindi e nay, dūm kam baaba am mawdō o wuuri heen maydii heen. Haa jooni idi heddi seeda, nay dii neh keddi seeda. Kanko baaba am noon arjige o yaarani toon, kono kam so remi omo danya, so awii omo danya. Kono so wontii jawdi ndariindi to heewani. Eey ko jogii ko jogi dūm tan haatina, eey.

NAAMDAL: alaa mecce, meccal gongal ngal o waḍi ?

BA: baaba am, ala mi anda, mi tinaani, ala o yimaani, ala o willani o yimaani.

NAAMDAL: firti ko no paamir mi hol be jogidaa, be jiidudaa yumma e baaba ?

BA: mbido jogi.

NAAMDAL: been ko worbe walla rewbe, nobe poti ?

BA: ala, be jiidu mi yumma e baaba bee ko gorko e debbo, mo jiidu mi yumma o ko gooto, eey.

NAAMDAL: been kam no paamir mi a mawnidaani e mum en, oon saha gila ada famdi tan.

BA: njaltu mi galle o komi entaado, eey.

NAAMDAL: ???

BA: nde ngummii mi toon, eey nat mi hodande, eey .

NAAMDAL: jooni aan hoyre ma hol hol liggey ma, mi naamndimaa naane hol leggey ma, hol meccal ma ?

BA: gila nyade mbattu mi hakkile fay hande min mi yeeyat tan. Nde komi cukolel nde yeeyat mi ko tankala. Tankaleere, wutaandu, tankaleere, sammeere. So kelal heedi walla conial heedi, dūm kam ada andi dūm, tankaleere, wutaaandu, tankaleere, sammeere. Somi addi mi totta neene am. Waḍi noon min njogi ko bidḍo gorko gooto, mine o nyammuna min. Ko benniti dūm ko naat mi hodannde ko o wandoo mi yeyoya. O rema min ndeena. O fira mi sippoya. So dūm

benni min garti hankadi e wuro he, ko dūm Allah jogii mi, ko lijjim, jogii mi. Mi समयto tan dōo haa Horkoyere, haa Nabaaji, min njaha dōo haa Kanel, mi समयto tan mbidō yeeya. Kono mbidō jogi sardinje mbidō liggo heen, sardinje mbidō rema. Doo jooni do ngon mi dō, somi ummima dōo jooni komi kirdoytoodo.

NAAMDAL: ???

BA: alaa ngal toon bangal mi anda toon. Ngati hadata mi andude toon ko kalfaandi, min mi alaa kalfaandi, eey, toon mi anda toon.

NAAMDAL: ???

BA: ko min horbe tan kambe jibini mi, eey. Kambe jibini mi, baabiraadō oo e baaba am njiidi yumma e baaba, eey. Kanko no pamirta kanko ko o gumdō, ko debbo o tan woni kabaru fofof. Do mayi dōo tan, ko dōon tan cadeele beydi, eey. Babiraadō o e baaba am njiidi yumma e baaba. Oon woni mawdō baaba am en fof. Jom suudu makko wiyii: baydi mi nehanooma dōon, nehnoodō mi oo maayi, min mi yaltata yomi wundu e mum eey, kono gondigal ngal fewaani.

NAAMDAL: ???

BA: alaa, alaa, ko e galle amen ngon mi.

NAAMADAL: ???

BA: dōo jooni so Toorobbe bee kewnii, be kaalantu min, min njaha, min ndefoya bottaari e hiraande, kono noon maa noddeda. Ar yerwo hiraande, so a nodaaka a yahata. Kono battari ndi ko ripobilik, botaari so heedi en njahat ndefoyen, baade tan ko a piliidō kaala ada e hinde horbe a yahat ndefoya bottar. So defaama, ndokke dōn, ko so on ndefiti ndokke dōn ko poddōn hokeede ko. Onon fof ndendon peccon. Minnen neh kadi so min kewnii, min noddabe, ko noon min noddatbe, be noddā min, so inde, so yange, so mayde kam noddetaake. Kono, moni fof ene yaha bandum tan pur koddigal, eey. Nde bilete nde hay bilo be noddan min tan, min noddabe, ko dūm woni dōo, eey.

NAAMDAL: ???

BA: alaa, alaa. Wuro ngo fof neh noddandiri pur nde yange kay wuro ngo fof, ko dūm tan tawa, ko tawa tawi tan, ko noon tan.

NAAMDAL: ???

BA: no paamiran mi, kordō firti kordō tan ko kalfaado, eey. Alaa, mbiyii mi firti kordō, be biyata ko kalfaado woni kordō. Kono noon kalfaado hankadi e mo halfaaka fof ko kordō tan wiyetee. Kono a yiyaani jooni no paamirtaa tan minen be kalfaaka bee so tawi worbe amen janii, min njoottoto ko lebbi nay e balde sappo. Kambe halfaabe bee sobe njaniraama, be njoodoto ko lebbi didi e balde joy. Kambe Toorobbe be, sobe njaniraama be njoodotoo ko lebbi nay e balde joy, ndo e balde sappo. Hono no min njoodortoo nih. Ndeke oon so wiyii ma ko a kordō, so a welaaka bennata, eyyoo. Ko masaalaha tan woni dōon, kono somi welaaka kay so a wiyataa kam noon. Eden mbaddi noon masaalaha eden nyaamondira pur nyaamondiral tan, wona hay dara. Min cafti yahde e yangeji mabbe emin nyaage, kadi min cafti wiyeede ko min fulbe taw min ngona, eey. Ko dūm tan, eey, be mbiyata min : onon on ngona horbe, onon kon fulbe, ko dūm be mbiyata min onon kay on ngona horbe, ko on fulbe.

NAAMDAL: ???

BA: eyyoo.

NAAMDAL: ???

BA: pur nde o.

NAAMDAL: ???

BA: dimo ko hinde tan. Dimo ko a jaggudɔ, ko hinde tan woni dimo. Ko wonaa hinde kay ndimaagu ala heen. Doo jooni, minen, an no paamirta min mbiyaama komin horbe, ko hinde amen tan. Onon, on biyaama ko on Toorobbe ko hinde mon tan, pur ha nyaamondiren. Wonaa hay dara, ko pur tan ha nyaamondiren.

NAAMDAL: ???

BA: mi faamaani doon.

NAAMDAL: ???

BA: potal, be kaaliino dɔm ndeen, be mbiya debbo e gorko fof poti.

NAAMDAL: hol halnoobe dɔm ?

BA: mi nan tan neh haale. Kono dɔm debbo ma, debbo mayan danyaani dɔm. Gorko e debbo ndawaani fodde. Woowi noon ko debbo ne liggo liggey gorko, gorko ne liggo liggey rewbe pur haa ndanya heen, kono fodde nde en potataa. Dɔm kay neh waawataa wonde. Debbo e gorko potaani.

NAAMDAL:: ???

BA: hakke nedɔɔ?

NAAMDAL: ???

BA: holi oon ?

NAAMDAL: ???

BA: mi faamaani dɔm.

NAAMDAL: ???

BA: nedɔɔ kala mo njiidɔa e les asaman he won dɔ iwi, won dɔ fayi. So a yiyii dɔm nangu dɔm no nedɔɔ foti nangireede nih. Walla nangaa dɔm no nangudɔa hoyre ma, walla dɔ nangudɔa biye dɔo. Ko dɔm ngandu mi hakkunde ma e nedɔɔ. So adɔ jogii nyamde nyammin dɔm, so adɔ jogii lelnde, lelnu dɔm, so adɔ jogii yarde, yarnu dɔm. Kono wona kay nedɔɔ ara e ma tan, a kontaani dɔm, oo ko nedɔɔ, hakke hakkile am dɔm kam fewaani, eey, doon fewaani.